

ΧΕΙΡΑΦΕΣΙΑ

★ ΔΙΗΓΗΜΑ ★

κ. Φιλάρετος Δημόπουλος είνε ὑπὲρ τῆς χειραφεσίας.

Ἐγραφε τριανταεννέα ἄρθρα διὰ τὸν σκοπὸν, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ, ἐνώπιον πυκνοῦ ἀκροατηρίου, ἔδωκε σαράντα πέντε διαλέξεις.

Τὸ ἀποτέλεσμα, ἢ καλλίτερα τὸ προϊόν ὅλων αὐτῶν τῶν διὰ γλώσσης καὶ γραφίδος ἀγώνων, ἦτο ἡ ἀποθέσις τοῦ κ. Δημοπούλου. Αἱ γυναῖκες, τῶν ὁποίων τόσῳ ἀφιλοκερδῶς ὁ κ. Δημοπούλος ὑπεστήριξε τὰ δίκαια, τὸν ἀπεκάλουν πλέον—ὁ Δημόπουλος μας.

Εἰς μίαν ἐσπερίδα τοῦ συλλόγου «Νέα ἰδέα», ὁ κ. Δημοπούλος ἐγλύστρησεν εἰς τὸ ἀγαπητὸν θέμα του.

Γέρων καθηγητὴς ἔλεγεν, ὅτι εἶχε δίκαιον ὁ Θουκυδίδης νὰ θεωρῇ ὡς τὴν καλλίστην τῶν γυναικῶν ἐκείνην, περὶ τῆς ὁποίας δὲν γίνεται λόγος.

«Α, τότε ὁ κ. Δημόπουλος ἀναψε καὶ κεραυνοὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ στόμα του.

— Ὁ Περικλῆς, τὰ εἶπεν αὐτά; Δὲν ξεύρω ἂν τὰ εἶπε—διότι εἶναι ἐκτὸς τοῦ ἐπαγγέλματός μου—ὅμως ἂν τὰ εἶπε, ἦτο μέγας ὑποκριτὴς, καὶ μέγας ψεύστης· καὶ δὲν ἐψεύδετο, οὐδὲ ὑπεκρίνεται, κυρίαὶ καὶ κύριοι, (ὁ κ. Δημόπουλος ἐνόμιζεν ὅτι ὁμιλεῖ διὰ τεσσαρακοστὴν ἔκτην φορὰν ἀπὸ τοῦ βήματος) διὰ τοὺς συγχρόνους. Ἐκεῖνοι ἐγνώριζον ὅτι γυνὴ ἦτο ὁ Ἡφαίστος, ὁ ὁποῖος ἐλάξευε τοὺς κεραυνούς του.

Ὅλοι ἐγνώριζον τὴν Ἀσπασίαν, τὴν μεγάλην γυναῖκα, τὴν ἐκτὸς τοῦ γυναικωνίτου γυναῖκα, πρὸς τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἦτο ἀφωδιωμένος καὶ εὐγνώμων, διότι δὲν ἦτο Ὀμφάλη καὶ δὲν τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ὑφαίνῃ. (1)

Ὁ Περικλῆς κύριοι, ὁμιλῶν οὕτω, περιῦριζε δημοσίᾳ τὴν Ἀσπασίαν.

Ἐν ὀνόματι τῆς περιυβριζομένης μεγάλης γυναικὸς καὶ ὅλων τοῦ περιυβριζομένου γυναικείου φύλου, ἄς κράξωμεν: Κάτω ὁ Περικλῆς καὶ ζήτω ἡ Ἀσπασία.

—Μὰ εὐρίσκειται βαθεῖα ὅτῃ γῇ ὁ Περικλῆς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πάγῃ παρακάτω.

Ἡ αἰδοῦσα μετεβλήθη εἰς πανδαιμόνιον, καὶ μία μικρὰ ἱατρὸς, ἀσχημὴ καὶ στεγνὴ, ἐνηγκαλίσθη τὸν κ. Δημοπούλον καὶ τὸν κατεφιλῆσεν, ἐκ μέρους τοῦ ωραίου φύλου.

Κατόπιν προέτεινε νὰ γείνουν ἔρανοι καὶ νὰ στήθῃ ὁ ἀνδριάς τοῦ κ. Δημοπούλου.

Τὸ ἀκροατήριον ἐχειροκρότησε καὶ μία χειραφετημένη, ἡ ὁποία διεξεύχθη τὸν σύζυγόν της ὡς πολὺ ὁ πισθοδρομικόν, παρεκάλεσε τὸν κ. Δημοπούλον νὰ δημοσιεύσῃ τὰς διαλέξεις του ἢ νὰ τῆς δώσῃ τὰ χειρογράφα του, νὰ τὰ μεταφράσῃ εἰς τὸ Ἀγγλικόν ὡς ἀνταποκρίτρια τῆς περιήμου ἐφημερίδος «Ὁ ρ ν ι θ ὠ ν χ ὠ ρ ις ἀ λ ἔ κ τ ο ρ α».

Ὁ καθηγητὴς, ἄνθρωπος περιγριωμένων ἰδεῶν, ἀνάξιος νὰ κατανοήσῃ τὸ νέον πνεῦμα, νὰ πλάσθῃ μὲ τὸ νέον δόγμα, νὰ ζυμωθῇ μὲ αὐτὸ καὶ τὸ σπουδαιότερον ν' ἀγωνισθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, προέβαινεν ἀκράτῃς εἰς τὸ ὀλισθηρὸν ἔδαφος.

Προσδλέπων τὴν ἐκτρομακτικὴν ἀσχημίαν τῆς νεαρᾶς ἱατροῦ προτείνει:

Τὸ χειράφետον ὠραῖον φύλον νὰ παύσῃ φέρον τὸν τίτλον τοῦτον τῆς δουλοκρατίας.

Ἡ ἱατρὸς ἐξεμάνη καὶ εἶπε μὲ ἐπιστημονικὸν ὕψος:

— Ἀπλοῦς θνητὸς δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Αἱ γυναῖκες γεννῶνται ὠραῖαι.

Ὁ φοβερὸς καθηγητὴς, βλέπων πονήρως τὴν κόμωσιν μιᾶς χειραφέτου, μὲ τοὺς τεχνητοὺς κυματισμούς, προτείνει:

— Αἱ γυναῖκες μὲ τὴν αὔραν τῆς ἐλευθερίας των, νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ δεικνύουν ἐλευθέρως τὴν φαλάκραν των καὶ νὰ μὴ τὴν κρύπτουν δουλοπρεπῶς κ.τ.λ.

Ὁ καθηγητὴς θὰ κατεδικάζετο εἰς θάνατον ἂν ἦτο δικαστήριον ζωῆς καὶ θανάτου.

Τὸ φῶς ἐνὸς κηρίου φωτίζει τὸ χρυσόμαλλο κεφαλάκι τῆς Ἀννης Δημοπούλου. Ἀκούεται ἡ ἡρεμὸς ἀναπνοὴ τοῦ μικροῦ της, τὸ ὁποῖον κοιμᾶται σὺν ἀγγελουδί ὅτῃν κοῦνια του. Κάποτε βῆχει καὶ φαίνεται ἀνήσυχον.

Ἡ Ἀννα πλέκει περιώμιον καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρατηρεῖ τὸ ἀνοικτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης μικροσκοπικὸν ὠρολόγιόν της, διὰ νὰ δώσῃ ἴδωσ τὸ ἱατρικὸν τοῦ μικροῦ, τὸ ὁποῖον ταράσσεται ἀπὸ πνιγερὸν βῆχα, ἢ καὶ διὰ νὰ μετρήσῃ τὰς ὥρας τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου της.

Περασμένα μεσάνυκτα· ἐξαφνα ἀκούονται βήματα· εἶναι ὁ κ. Δημόπουλος.

Πετᾷ τὸν πῖλόν του, γλυκοφιλεῖ τὴν Ἀνναν καὶ πέρνει τὸ κηρίον καὶ πλησιάζει εἰς τὸ λίκνον.

(1) Ὅταν ἔγραψα δὲν εἶχα ἀναγνώσει ἀκόμη μίαν ἐπιφυλλίδα τῆς Ν. Η. ἐπικυροῦσαν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἥρωός μου.

Τὴ ὥρᾳ το παιδάκι του ! Ζαρώνει τὰ φρον-
δάκια του μὲ τὸ φῶς, μὰ δὲν ξυπνᾷ.

— Σήμερα ἐδῆξε πάλιν πολὺ.

— Ἐδῆξε πάλιν !!!

— Ναί.

— Μήπως τὸ ἐμπιστεύθηκες ὅτ'α χέρια τῆς
νταντᾶς ;

— Ἐγώ ;

— Ναί, βέβαια· σὲ εἶδα τὸ πρωὶ ὅτ'α ἐμπορικά.

Ὁ κύριος Φιλάρετος Δημόπουλος μὲ τὸ ὕψος
τῶν 45 διαλέξεών του, ἐξάπτεται, βηματίζει πυ-
ρετωδῶς μὲ κίνδυνον νὰ ἐξυπνήσῃ τὸ παιδάκι
του καὶ λέγει :

— Κυρία, μιὰ μάνα ποῦ ἔχει παιδιά, δὲν ἀπο-
μακρύνεται ἀπὸ τὴν κοῦνια τοῦ παιδιοῦ της. Τὰ
ξένα χέρια, δὲν μποροῦν βέβαια νὰ τὸ περιποι-
θοῦν καὶ ἡ ξένη καρδιά δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πο-
νέσῃ. Τὴν ξεῖρω ἐγὼ τὴν Μαργαρίτα. Καλὸ κο-
ρίτσι, ἀλλὰ καρδιά πολὺ τρυφερή...

— Μά, Φιλάρετε, ἡ μητέρα ἦτον ἀρρωστή· καὶ
πετάχθηκε μιὰ στιγμοῦλα Δὲν ἤμουν ὅτ'α ἐμ-
πορικά. "Α... οὔτε μισὴ ὥρα... σὲ τὸ ὀρκίζομαι.

— Μὰ αὐτὴ ἡ μισὴ ὥρα ἔφερε αὐτὴ τὴν κατά-
στασι

Τὸ ἀγγελουδι παθαίνει νέαν κρίσιν βηχός, ὁ
κ. Δημόπουλος νέαν κρίσιν λύσσης, ἡ κ. Δημο-
πούλου νέαν κρίσιν ἀπελπισίας.

— Θὰ μαζέψω ὅλους τοὺς ἰατροὺς τῆς πρω-
τευούσης.

— Μά, Φιλάρετε, μὴ γίνεσαι παιδί. Ὁ ἰατρός
ἦλθε καὶ μὲ καθιστοῦσε. Τοῦ δίδω τὰ ἱατρικά
τακτικά. Θὰ τοῦ τὰ δώσω ὥς τὸ πρωὶ καὶ θὰ τοῦ
περάσῃ ὁ βήχας. Πήγαινε σὲ παρακαλῶ νὰ ἡσυ-
χάσῃς. Δὲν φθάνει ποῦ κοπιᾷς; Ὅτ'ο γραφεῖον
τόσφ πολὺ. Συχώρεσέ με ἂν νομίζης πῶς ἐσφα-
λα, μὰ ἡσύχασε. Σὲ τὸ θερμοπαρακαλῶ.

Τοῦ ἐφίλουσε τὸ χέρι. Ὁ κ. Δημόπουλος καθι-
συχάζει καὶ ἡρεμώτερος τώρα, λέγει :

— Ἄννα μου, σὲ συγχωρῶ. Μὰ σὲ παρακαλῶ νὰ
τὸ ἐννοήσῃς καλά, ὅτι τὸ παιδί ἀρρωστᾷ σὲ ξένα
χέρια.

..

Ἡ μικρὰ ἰατρός ἐσύναξε τὸ ποσὸν τὸ ἀπαιτού-
μενον διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ κ. Δημοπούλου.

Ὁ κ. Δημόπουλος εἶναι εὐτυχὴς καὶ ὑπερή-
φανος διὰ τὸ μάρμαρον, ἀλλὰ .. θὰ ἐπρωτιοῦσε
νὰ τοῦ τὸν ἀνήγειρον δι' ἄλλας ἐκδόουλεύσεις.
Ἐκεῖνη ἡ ἐπιγραφή - Τῷ "Ατλαντι τῆς χειροφε-
σίας, αἱ χειράφητοι - τὸν ταράττει. Φοβεῖται μὴ-
πως ἡ "Αννα, ἡ ὁποία μὲ χιλίας προφυλάξεις
ἕως τώρα δὲν ἀνέγνωσε τὰ ἄρθρα του, ἀντιμε-
τωπισθῇ μὲ τὸν ἀνδριάντα.

Τὸν τρομάζει, ὅπως βλέπετε, ἐκεῖνο ποῦ ἐτά-
ραττε τὸν πρόγονόν του, τὸ διατί κεῖται !

ΔΑΞΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ *)

Ὁ Δοξάρᾳς διέπρεψε διὰ τῆς ἀνδρείας του καὶ
τοῦ ζήλου ὑπὲρ τοῦ ἐνετικοῦ μεγαλείου, ἀλλὰ
περισσότερον ἐδοξάσθη ὡς καλλιτέχνης καὶ διὰ
τὴν ἐργασίαν του ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως ἐν Ἑλ-
λάδι τῆς ζωγραφικῆς.

Σημαντικαὶ ἦσαν αἱ παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑνε-
τικὴν Πολιτείαν προσενεχθεῖσαι ὑπηρεσίαι. Μι-
μηθεῖς τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός, ἔδειξεν ἡρωϊ-
σμόν καὶ φιλοπατρίαν, ἐκστρατεύσας εἰς Χίον
ἔχων ἰδίους μισθωτούς· κατώρθωσε δὲ ν' ἀπο-
σπάσῃ τῆς τουρκικῆς ὑπηρεσίας τὸν συμπατριώ-
την του Λιθέριον Γερακάρην τῷ 1696, ἄνδρα
ἰσχυρόν καὶ διάστημα. Ἐπίσης προσεπάθησε μετὰ
πολλοῦ ζήλου νὰ διατηρήσῃ πιστοὺς εἰς τὴν
Ἑνετικὴν Πολιτείαν τοὺς Μανιάτας, διηυκό-
λυνε τὴν ἐξαγωγήν τῶν ζωστρεφίων πρὸς βοή-
θειαν τοῦ στόλου καὶ τῶν νήσων καὶ τελευταῖον
μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πελοποννήσου ἀπέλιπε καὶ
πατρίδα καὶ περιουσίαν καὶ οὐδὲ τὰ δελεάσματα
καὶ αἱ προσκλήσεις τῶν Τούρκων ἰσχυρὰν νὰ
τὸν μεταπέλσωσιν. Διὰ τὰς πολλὰς καὶ πολυει-
δεῖς ὑπηρεσίας προύνησεν ἡ Ἑνετικὴ Πολιτεία
περὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Τῷ ἐδόθησαν κτή-
ματα διαθέσιμα ἐν τῇ ἀρτίως τότε κατακτηθείσῃ
Λευκάδι. Ἐπίσης ἡ Ἑνετικὴ Πολιτεία τῷ ἀπέ-
νειμε τὸν τίτλον τοῦ ἱππότου καὶ ἐπισήμως δου-
κικὰ ἔγγραφα πιστοποιοῦσι μετ' εὐγνωμοσύνης
ἐπὶ τῇ πίστει τῆς οἰκογενείας Δοξαράδων εἰς τὰ
πάτρια, καὶ ὅτι ἐθυσιάσθησαν διὰ τὴν δόξαν τῆς
Πολιτείας (1).

×

Περὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ φιλολογικοῦ βίου
τοῦ Παναγιώτου Δοξάρᾳ πρώτος κατέγινεν ὁ
σοφὸς τῆς Κερκύρας ἱστορικὸς Μουστοξύδης.
Ἀφειτηρία δὲ τῶν ἐρευνῶν τοῦ Μουστοξύδου
ὑπῆρξε ζωγραφία τις τοῦ Δοξάρᾳ, παρ' ἑαυτοῦ
σώζουμένη καὶ ἐν μικρογραφίᾳ παριστώσα τὸν
κόμητα Σουλεμβούργον, τεχνηέντως ἐπὶ χαλκοῦ
εἰργασμένη δι' ἐλασμαίων χρωμάτων. Εἰκο-
νίζεται δὲ ὁ πολεμιστὴς μέχρι στέρνων, περι-
βεβλημένος πορφυρᾶν χλαμύδα καὶ τεθωρακι-
σμένος. Ὅπισθεν δὲ τοῦ χαλκοῦ ἀναγινώσκεται :
« Ἐκτύπωμα Ἰωάννου Μαθίου Κόμητος Σκε-
λεμπουργίου τῆς Γαληνοτάτης τῶν Ἑνετῶν
Ἀριστοκρατίας κατ' Ἡπειρον Στρατάρχου καὶ

*) Συνέχεια

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐν σελ. 32, στήλ. 2, στίχ.
38—44 ἡ φράσις « Παρὰ σεβαστοῦ φίλου—εὐρίσκειτο εἰς τὴν
Ζάκυνθον » παρεξέφρησε κακῶς, διότι ἀναφέρεται κατωτέρω,
ἐνθα γίνεται λόγος περὶ τοῦ Νικολάου Δοξάρᾳ, υἱοῦ τοῦ Πανα-
γιώτου.

(1) Μουστοξύδου. Ἑλληνομνήμων σελ. 18— Σάββα Νεοελ-
ληνικὴ φιλολογία σελ. 424—426.